



ความสำคัญของปัญหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและเกี่ยวข้องกับบุคคลเป็นอย่างมาก ดังที่ วอลแตร์ (Voltaire) กล่าวไว้ว่า "ผู้ที่ป็นผู้นำของมนุษยชาติคือผู้ที่รู้จักวิธีการอ่านและเขียน"¹ เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญมากเพราะเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการศึกษาทุกระดับชั้น และความสำเร็จในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จในการเรียนวิชาอื่น ๆ เป็นอย่างมาก ดังรายงานการวิจัยของกองการประถมศึกษาเกี่ยวกับผลการสอบไล่ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2503 แสดงไว้ว่า เด็กนักเรียนสอบตกซ้ำชั้นร้อยละ 30.7 สาเหตุที่ทำให้เด็กนักเรียนสอบตกก็เนื่องมาจากอ่านและเขียนไม่ได้² ดังนั้นเด็กทุกคนจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะและมีความสามารถในการอ่าน

ความหมายของกระบวนการการอ่าน

ความหมายและขั้นตอนของกระบวนการการอ่านนั้น มีผู้ให้ความหมายและอธิบายไว้หลายแง่หลายมุม เช่น เกรย์ (Gray) ให้ความหมายของกระบวนการการอ่านในแง่การพัฒนาการทางทักษะ เนื่องจากในขณะที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องคำนึงถึงความหมาย เสียง และรูปแบบของคำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เขาสามารถแยกคำนี้ออกจาก

¹Gertrude H. Hildreth, Teaching Reading (New York: Henry Holt and Company, 1959), p.3.

²กองการประถมศึกษา, รายงานการวิจัยฉบับที่ 2 การติดตามผลการอบรมครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ธนบุรี โรงเรียนการช่างวุฒิศึกษา แผนกการพิมพ์, 2506) หน้า 9-11.

คำอื่นได้ โดยอาศัยลักษณะพิเศษ (Distinctive Feature) ของตัวอักษร¹

สเปซซ์ และ สเปซซ์ (Spache and Spache) พิจารณากระบวนการอ่านในแง่การมองเห็น และมีความเห็นว่าควรมีการส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาการทักษะทางสายตา ซึ่งมีส่วนช่วยในการอ่านได้มาก² ส่วนเวอร์นอน (Vernon) มีความเห็นว่า กระบวนการอ่านมีส่วนหนึ่งที่เป็นการรับรู้ซึ่งเป็นการรับรู้สิ่งเร้าทางสายตา³

เดวิส (Davis) มีความเห็นว่าระดับชั้นทางสังคมมีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในการอ่าน เด็กที่อยู่ในชั้นทางสังคมต่ำจะมีความล่าช้าในการอ่าน เนื่องจากไม่มีโอกาสและขาดการสนับสนุน⁴

ฮิลเดเรธ (Hildreth) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมอง ซึ่งรวมความถึงการตีความของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ด้วย ซึ่งรับรู้โดยผ่านทางประสาทสัมผัส และการอ่านเป็นกระบวนการ 2 ขั้นตอนต่อเนื่องกัน คือ ขั้นตอนแรกเกี่ยวกับการรับรู้สิ่งเร้าโดยอาศัยทักษะการเคลื่อนที่ของสายตา เพื่อส่งข่าวสารเข้าสู่สมอง ส่วนขั้นตอนที่สองเป็นกระบวนการเกี่ยวกับสมอง เมื่อสมองได้รับข่าวสารเข้ามาแล้ว

¹William S. Gray, Sequential Developments of Reading Abilities (Chicago: University of Chicago Press, 1960), pp. 8-10.

²George D. Spache and Evelyn B. Spache, Reading in The Elementary School (Boston: Allyn and Bacon, 1970), p. 12.

³M.D. Vernon, The Psychology of Perception (Baltimore: Penguin Books, 1962), p.3.

⁴Allison Davis, Social-Class Influences Upon Learning (Cambridge: Harvard University Press, 1961), p. 19.

จะมีการตีความและคิดอย่างรวดเร็ว เพราะขณะที่สายตาเคลื่อนที่ไปตามบรรทัดชาว-
 สารถีจะถูกส่งและตีความโดยสมองเกือบจะทันทีทันใด โดยมีรายละเอียดดังนี้ ขณะที่
 สายตาเคลื่อนที่ไปตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา รูปที่เห็นจะปรากฏที่เรตินา (retina)
 และส่งต่อไปยังสมองโดยประสาทตา (optic nerve) และสมองจะตีความออกมา¹

Staats (Staats) มีความเห็นว่า การเรียนการอ่านเป็นการเรียน
 คำโยงคู่ (Paired-Associate Learning) โดยนำสัญลักษณ์ทางภาษามาคู่กัน
 สัญลักษณ์แรกเรียกว่าสิ่งเร้า และสัญลักษณ์ที่สองเรียกว่าการตอบสนอง ซึ่งจะมี
 ลักษณะของตัวอักษรเป็นสิ่งเร้า มีการตอบสนองเป็นเสียง หรือรูปภาพ เช่น

สิ่งเร้า	ตอบสนอง
ก	กอไก่, รูปภาพไก่
A	เอ

เมื่อเห็น "ก" ที่เป็นสิ่งเร้าก็เชื่อมโยงเข้ากับเสียง "กอไก่" หรือรูปภาพไก่ที่เป็น
 การตอบสนองที่เข้าคู่กัน²

เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญมากและมีคนให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่าน
 หลายคำดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าและทดลองเกี่ยวกับการอ่านมากขึ้น เพื่อ
 ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในการอ่าน ดังเช่น

ชอล (Chall) กล่าวว่า " การเรียนการอ่านได้หันไปนิยมใช้วิธีเดิมที่ใช้
 สอนมาก่อนปีคริสต์ศักราช 1930 กล่าวคือ ให้ผู้เรียนเรียนรู้ตัวอักษรก่อนจะเรียนคำ
 เพราะผู้สอนเชื่อว่าการเรียนรู้ตัวอักษร เป็นรากฐานเบื้องต้นของทักษะการอ่าน"³ ซึ่ง
 การส่งเสริมทักษะในการอ่านนี้ควรจะทำตั้งแต่แรกทีเด็กเริ่มเข้าเรียน ซึ่งสิ่ง

¹ Gertrude H. Hildreth, Teaching Reading, p. 65.

² Arthur W. Staats, Learning Language and Cognition,
 (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968), p. 475.

³ Jeanne S. Chall, "A Formula for Predicting Readability,"
Educational Research Bulletin 27(January 1948): 7.

สำคัญที่ควรคำนึงคือ ความพร้อมของเด็กและวิธีการสอนที่เหมาะสม ดังที่ เทเลอร์ (Taylor) มีความเห็นว่า ก่อนที่เด็กจะเข้าสู่ระยะพร้อมที่จะอ่านเด็กจะต้องมีความพร้อมทางสายตา สามารถมองเห็นความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงของตัวอักษรได้¹

สเปซซ์ และ สเปซซ์ (Spache and Spache) ให้ข้อสังเกตในการพร้อมที่จะเรียนอ่านของเด็กดังนี้

ความพร้อมทางสายตา

- สามารถมองเห็นได้ชัดเจนทั้งในระยะใกล้และไกล
- สามารถแยกการรับรู้ทางสายตาได้ดี
- มีการประสานงานระหว่างมือกับสายตา

ความพร้อมทางการพูด

- ไม่พูดแบบเด็กเล็ก (baby talk)
- สามารถพูดคิดต่อสื่อสารภายในกลุ่มได้

ความพร้อมทางการรับฟัง

- ให้ความสนใจในการฟังและสามารถเล่าเรื่องราวได้
- สามารถตอบคำถามง่าย ๆ ได้
- สามารถแยกเสียงได้
- สามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้

ความพร้อมทางพฤติกรรมทางสังคมและอารมณ์

- สามารถทำงานคนเดียวและรวมกลุ่มได้
- สามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามได้
- สามารถใช้สิ่งของร่วมกันได้

¹Christian D. Taylor, "The effect of Training on Reading Readiness," Encyclopedia of Educational Research (1960): 1114-1115.

มีความสนใจในการเรียนการอ่าน

- แสดงความสนใจในสัญลักษณ์ทาง ๆ
- ชอบมองรูปภาพในหนังสือ
- สามารถสร้างเรื่องราวจากรูปภาพได้

ความพร้อมทางคำต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการอ่าน และสามารถสร้างขึ้นได้ด้วยการฝึกหัด¹

เดอร์เรลล์ (Durrell) กล่าวว่า " ถ้าสอนการอ่านแก่เด็กที่มีอวัยวะสำหรับบังคับกล้ามเนื้อในการอ่านยังไม่เจริญพอ จะเกิดความยุ่งยากหลายอย่าง และวิธีที่จะแก้ไขความยุ่งยากนี้คือ การเตรียมตัวให้เด็กพร้อมที่จะอ่านเสียก่อน"²

ฮิลเดเรธ (Hildreth) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความพร้อมที่มีต่อการเรียนการอ่าน โดยอ้างถึงการค้นคว้าของ คันคลิน (Dunklin) คนหนึ่ง ซึ่งกล่าวถึงความล้มเหลวของการเรียนอันเนื่องมาจากความล้มเหลวในการอ่าน สรุปได้ว่า ถ้าเด็กไม่มีความพร้อมที่จะอ่านแล้ว ไม่ว่าครูจะสอนโดยวิธีใดเด็กไม่สามารถอ่านได้ แต่เมื่อเด็กพร้อมแล้วไม่ว่าจะสอนโดยวิธีใดก็ตามเด็กจะอ่านได้ทั้งสิ้น³

จากความคิดเห็นและข้อสรุปจากการวิจัยของบุคคลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ต่างก็เห็นความสำคัญของความพร้อม หรือวุฒิภาวะของผู้เรียน แต่ก็มีอีกหลายท่านที่เห็นความสำคัญของเนื้อหาและวิธีการสอนมากกว่าการเน้นถึงเรื่องวุฒิภาวะและอายุ

¹George D. Spache and Evelyn B Spache, Reading in The Elementary School, p. 63.

²Donald D. Durrell, "Confusions in Learning," Education 21(February 1932): 330-331.

³Gertrude H. Hildreth, Readiness for School Beginners (New York: World Book Co., 1950), p. 248.

สมอง ดังที่ ไทเลอร์ (Tyler) กล่าวสนับสนุนการค้นคว้าของเคอร์กิน (Durkin) เกี่ยวกับแนวความคิดทางด้านนี้ว่า ไม่ควรคำนึงถึงเกี่ยวกับเรื่อง วุฒิกาวะ อายุสมอง และแบบทดสอบความพร้อมต่าง ๆ แต่ควรให้ความสนใจเกี่ยวกับเนื้อหาและระเบียบวิธีสอน¹

สตาตส์ (Staats) กล่าวว่า "การที่เด็กจะอ่านได้เขาจะต้องพิจารณาคุณสมบัติที่เป็นตัวอักษรนั้น ๆ แล้วตอบสนองต่อสิ่งเรานั้นต่างกันออกไป ดังนั้นเด็กต้องเรียนรู้ที่จะจำแนกตัวอักษร เพราะการจำแนกตัวอักษร เป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการเรียนทั้งหมด"²

วีลอค (Wheelock) กล่าวว่า "ทักษะการจำแนกตัวอักษรมีความสำคัญต่อการเริ่มอ่าน เพราะว่าทักษะการจำแนกตัวอักษรมีผลต่อความพร้อมในการอ่านของเด็กด้วย และทักษะนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกหัด"³

เวอร์นอน (Vernon) พบว่า การรับรู้ของเด็กอายุน้อยกว่า 6-7 ปี ส่วนมากจะรับรู้ในส่วนทั้งหมดมากกว่าส่วนย่อย และลักษณะเฉพาะในการรับรู้ของเด็กเล็กอีกประการหนึ่งคือ เด็กจะไม่เห็นความแตกต่างไม่ว่าสิ่งนั้นหรือรูปนั้น (shapes) จะอยู่ในตำแหน่งใด กลับซ้าย-ขวาซึ่งกันและกัน หรือกลับบน-ล่าง ซึ่งกันและกัน ฉะนั้น เด็กจะไม่เห็นความแตกต่างระหว่าง b กับ d หรือ u กับ n นอก

¹ Frederick T. Tyler, "Readiness," Encyclopedia of Educational Research (1969): 1066.

² Arthur W. Staats, Learning Language and Cognition (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968), p. 476.

³ Warren H. Wheelock and Nicholas J. Silveroli, "Visual Discrimination Training for Beginning Readers," The Reading Teacher 21(April 1967): 115-120.



จากจะได้รับการชี้แจงรายละเอียดเสียก่อน¹

อีลินอร์ เจ. กิบสัน (Eleanor J. Gibson) มีความเข้าใจถึงความสามารถในการจำแนกความแตกต่างของสิ่งเร้าที่จะทำได้ดียิ่งขึ้น ถ้าได้เรียนรู้ลักษณะพิเศษ (Distinctive Feature) ของสิ่งเร้าที่ต้องการจำแนกนั้น ลักษณะพิเศษก็คือ ลักษณะที่ทำให้สามารถจำแนกสิ่งเร้าออกได้ ลักษณะนี้จะเห็นได้ชัดถ้านำสิ่งเร้ามาให้ดูความแตกต่างเปรียบเทียบกับมากกว่าหนึ่งตัว เช่น ถ้าให้ดูความแตกต่างของตัว "c" และ "o" สิ่งที่แตกต่างกันคือ ตัว "o" มีความปิด (Closeness) คือมีส่วนที่เพิ่มขึ้นจากตัว "c" หรือความแตกต่างของตัว "h" และ "n" คือตัว "h" มีหางยาวเพิ่มขึ้น หางยาวและความปิดเป็นลักษณะพิเศษ ซึ่งลักษณะพิเศษดังกล่าวนี้จะเห็นได้ชัดเมื่อมีอักษรอื่นมาเปรียบเทียบ ดังนั้นการสอนเด็กให้จำแนกตัวอักษรจึงควรให้โอกาสเขาเปรียบเทียบ และค้นคว้าว่าความแตกต่างนั้นคืออะไร เพราะการให้ดูอักษรพร้อมกันเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม จะช่วยทำให้เขาเห็นลักษณะพิเศษของตัวอักษรได้เร็วขึ้น²

คอลลิดเวล และ ฮอลล์ (Caldwell and Hall) ได้ทำการวิจัยโดยใช้ผู้รับการทดลองเป็นเด็กอนุบาล ให้จำแนกตัวอักษรอังกฤษที่มีลักษณะคล้ายกันคือ b, d, p และ q ผู้รับการทดลองมี 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใ้รับรู้ลักษณะที่สำคัญของตัวอักษร กลุ่มที่ 2 ใ้รับรู้ลักษณะที่ไม่สำคัญ กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ 1 เรียนรู้ได้ดีที่สุด ผิดพลาดน้อยที่สุด กลุ่มที่ 3 เรียนรู้ได้ดื่กกว่ากลุ่มที่ 2³

¹M.D. Vernon, The Psychology of Perception (Baltimore: Penguin Books, 1966), pp. 91-94.

²Eleanor J. Gibson, "Perceptual Learning and The Theory Of World Perception," Cognitive Psychology 2(June 1971): 361-368.

³Edward C. Caldwell and Vernon C. Hall, "The Influence of Concept Training on Letter Discrimination," Child Development 40(March 1969): 65.

สมิท (Smith) มีความเห็นว่า การอ่านเป็นลักษณะพิเศษ และประกอบ ด้วยทักษะเบื้องต้นหลายประการ เช่น ทักษะจำแนกทางสายตา ได้แก่ความสามารถ ในการจำแนกระหว่างตัวอักษร 2 ตัว และสิ่งที่สำคัญในการเรียนการอ่าน คือ ลักษณะพิเศษที่สามารถรับรู้และจำแนกได้ทางสายตา ซึ่งเป็นแนวทางนำไปสู่การจำแนกตัวอักษร การจำแนกคำ และการจำแนกความหมาย¹

เนลสัน (Nelson) ฝึกเด็กก่อนวัยเรียน 2 กลุ่ม ให้จำแนกตัวอักษร โดย ให้เลือกตัวเลือกตัวหนึ่งจากหลาย ๆ ตัวที่ใหม่มาให้เข้ากับตัวแบบที่กำหนดไว้ กลุ่มที่ 1 ตัวเลือกมีความสับสนสูง กลุ่มที่ 2 ตัวเลือกมีความสับสนต่ำ ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่ม ควบคุมไม่มีการฝึกเลย ต่อมาให้ทั้ง 3 กลุ่มจำแนกตัวอักษร พบว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึก ให้จำแนกตัวอักษร สามารถจำแนกตัวอักษรได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกเลย และกลุ่มที่ตัวเลือกมีความสับสนสูงจะจำแนกตัวอักษรได้ดีกว่ากลุ่มที่ตัวเลือกมีความ สับสนต่ำ แสดงว่าการฝึกให้ชินกับลักษณะที่สับสนนี้ทำให้สามารถจำแนกลักษณะพิเศษของ ตัวอักษรได้ดี²

วิลเลียมส์ (Williams) ศึกษาการจำแนกลายเส้นคล้ายตัวอักษร (Letter-like forms) โดยใช้เด็กก่อนวัยเรียน 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ฝึก การจำแนกโดยให้เด็กเลือกตัวเลือกตัวหนึ่งจากหลาย ๆ ตัวให้ตรงกับตัวแบบที่กำหนด ให้ ตัวเลือกที่ใหม่มาเป็นลายเส้นคล้ายตัวอักษรหลาย ๆ ตัว กลุ่มที่ 2 ฝึกการจำแนก โดยให้เด็กเลือกตัวเลือกตัวหนึ่งจากหลาย ๆ ตัวให้ตรงกับตัวแบบที่กำหนดให้เช่นกัน

¹Frank Smith, Understanding Reading (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1971), p. 215.

²Rosemary O. Nelson, "Training Letter Discrimination by Presentation of High-Confusion Versus Low-Confusion Alternatives," Journal of Educational Psychology 66(December 1974): 926-937.

แต่ตัวเลือกใช้ลายเส้นคล้ายตัวอักษรตัวเดียวที่ได้ดัดแปลงลักษณะให้ต่างกันออกไป เช่น เอียงไปจากตำแหน่งเดิม หรือกลับซ้ายเป็นขวา กลุ่มที่ 2 นี้เด็กจึงมีโอกาสฝึกให้คุ้นเคยกับลักษณะพิเศษของลายเส้นคล้ายตัวอักษรนั้น ส่วนกลุ่มที่ 3 ให้จำตัวแบบที่กำหนดให้จนจำได้ โดยการลากเส้นลอกแบบให้ถูกต้อง หลังจากฝึกจำแนกตัวอักษรให้ผู้รับการทดลองทั้ง 3 กลุ่มแล้ว ให้ทั้ง 3 กลุ่มจำแนกลายเส้นคล้ายตัวอักษรอีกชุดหนึ่ง โดยวิธีเดียวกัน คือ เลือกตัวเลือกจากหลาย ๆ ตัวให้ตรงกับตัวแบบ แล้วนำผลของทั้ง 3 กลุ่มมาเปรียบเทียบกัน ผลปรากฏว่ากลุ่มที่ 2 จำแนกลายเส้นคล้ายตัวอักษรได้ดีที่สุด แม้ว่าในขั้นการฝึกจะมีข้อผิดพลาดมากที่สุด ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าลักษณะพิเศษของตัวอักษรช่วยในการจำแนกตัวอักษร¹

จากการศึกษาของ ฮินส์ (Hinds) แสดงให้เห็นว่าเด็กที่ได้รับการฝึกการรับรู้ทางสายตาและการประสานงานกันระหว่างมือกับสายตา จะประสบความสำเร็จในการอ่านมากกว่า²

แซมมวลส์ (Samuels) ศึกษาผลของการฝึกหัดให้คุ้นเคยกับลักษณะพิเศษของตัวอักษรที่มีผลในการเรียนคำโยงคู่ (Paired-Associate) โดยใช้ตัวอักษร b, d, p และ q ผู้รับการทดลองเป็นเด็กอนุบาลจำนวน 90 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มทดลองใหม่มีการฝึกฝนการจำแนกตัวอักษร และมุ่งความสนใจไปที่ลักษณะพิเศษของตัวอักษรนั้น กลุ่มควบคุมที่ 1 ฝึกฝนการจำแนกตัวอักษรเพียงอย่าง

¹J.P. Williams, "Training Kindergarten Children to Discriminate Letter-like Forms," American Educational Research Journal 6(September 1969): 511-514.

²Lillian R. Hinds, "Longitudinal Studies of Certain Visual Characteristics, Readiness and Success in Reading," Reading in a Changing Society 4(January 1959): 84-86.

เดียว แต่ไม่ได้พุ่งความสนใจไปที่ลักษณะพิเศษของตัวอักษร ส่วนกลุ่มควบคุมที่ 2 ไม่ได้รับการฝึกฝนการจำแนกตัวอักษร แต่มีโอกาสเห็นตัวอักษรที่เป็นอุปกรณเท่า ๆ กับที่กลุ่มทดลองเห็น หลังจากนั้นให้ทั้ง 3 กลุ่มเรียนชื่ออักษร b , d , p และ q พบว่า กลุ่มทดลองเรียนชื่อตัวอักษรได้เร็วกว่าและมีข้อผิดพลาดน้อยกว่ากลุ่มควบคุมทั้งสอง ซึ่งผลการทดลองของเขาสนับสนุนสมมุติฐานที่ว่า การฝึกให้คุ้นเคยกับลักษณะพิเศษของตัวอักษร จะมีส่วนช่วยในการเรียนคำโยง¹

จากการศึกษาของบุคคลดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า การเรียนอ่านให้ได้ดี ย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการสอนที่เหมาะสม เช่น การชี้แจงรายละเอียดให้ทราบ การเสนอสิ่งเร้าพร้อมกันเป็นกลุ่ม การฝึกฝนการจำแนกตัวอักษร นอกจากนี้ประสบการณ์ยังมีส่วนช่วยให้การเรียนอ่านมีผลดีด้วย²

นอกเหนือจากนี้ ยังมีอีกหลายท่านที่มีความเห็นว่า รูปภาพมีส่วนช่วยในการเรียนการอ่านด้วย ดังเช่น เจนคินส์ นีล และ ดีโน (Jenkins, Neal and Deno) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบการจำได้ (Recognition) ระหว่างการเสนอสิ่งเร้าเป็นคำและรูปภาพ ผลการทดลองพบว่า การเสนอสิ่งเร้าเป็นรูปภาพจำ

¹S. Jay Samuels, "Effect of Distinctive Feature Training on Paired-Associate Learning," Journal of Educational Psychology 64(April 1973): 164-170.

²G. H. Hiliard, and E. Troxell, "Informational Back Ground As a Factor in Reading Readiness," Elementary School Journal 38(December 1937): 255-263.

ได้ดีกว่าสิ่งเร้าเป็นคำ¹

โจนส์ (Jones) ได้ทำการทดลองกับผู้รับการทดลอง 36 คน อายุเฉลี่ย 5 ปี 3 เดือน โดยให้จำคำหรือรูปจากกรรเสนอสสิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพเป็นคำ เป็นรูปภาพและมีชื่อประกอบ คำที่ใช้เป็นคำนามทั่วไป ทดสอบความจำแบบการจำได้โดยนำคำหรือรูปใหม่ ๆ มาปะปนทุก ๆ 2-4 คำ และให้ผู้รับการทดลองตอบว่าสิ่งเร้าที่เห็นเป็นอันเก่าหรืออันใหม่ พบว่าคะแนนที่ตอบถูกไม่แตกต่างกัน ส่วนคะแนนจำผิดแตกต่างกัน กลุ่มที่สิ่งเร้าเป็นรูปภาพจำผิดน้อยที่สุด แสดงว่ารูปภาพมีส่วนช่วยในการจำได้ดีกว่าคำ²

จากการศึกษาข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะพิเศษ การเสนอสสิ่งเร้าพร้อมกันเป็นคู่ และการตอบสนองเป็นรูปภาพมาช่วยในการเรียนอักษรที่คล้ายกันในเด็กก่อนวัยเรียนระดับอายุ 3 ปีถึง 5 ปี แต่เนื่องจากประสบการณ์เดิมของผู้รับการทดลองมีผลต่อการเรียนรู้หรือการตอบสนอง เพราะว่าคุณรับการทดลองบางคนอาจจะเคยได้เรียนตัวอักษรมาก่อน ดังนั้นเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาเกี่ยวกับประสบการณ์เดิม ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนจากการเรียนอักษรที่คล้ายกันมาเป็นการเรียนสัญลักษณ์ที่คล้ายกัน เพราะว่าตัวอักษรก็เป็นสัญลักษณ์เช่นกัน

ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์คล้ายกัน 2 คู่ คู่ที่ 1 มีส่วนแตก-

¹Joseph R. Jenkins, Daniel C. Neale and Stanley L. Deno, "Differential Memory for Picture and Word Stimuli," Journal of Educational Psychology 58(October 1967): 303-307.

²Bill Jones, "Response Bias in the Recognition of Pictures and Names by Children," Journal of Experimental Psychology 103(December 1974): 1214-1215.

ต่างกันอยู่ทางซ้ายและทางขวาของสัญลักษณ์ ส่วนคู่ที่ 2 มีส่วนแตกต่างกันคือ มีส่วนเพิ่มขึ้นจากสัญลักษณ์เดิม และแบ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คนออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งแต่ละคนในแต่ละกลุ่มได้รับการทดลองดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้รับการทดลองเรียนรายการ A ชุด X และชุด Y ซึ่งเป็นการเสนอสัญลักษณ์พร้อมกันและชี้แจงให้ทราบถึงลักษณะพิเศษด้วย แล้วทดสอบด้วยรายการ C

กลุ่มที่ 2 ผู้รับการทดลองเรียนรายการ A ชุด X และชุด Y ซึ่งเป็นการเสนอสัญลักษณ์พร้อมกันแต่ไม่ได้เน้นลักษณะพิเศษ แล้วทดสอบด้วยรายการ C

กลุ่มที่ 3 ผู้รับการทดลองเรียนรายการ B ชุด X และชุด Y ซึ่งเป็นการเสนอสัญลักษณ์ไม่พร้อมกันแต่ชี้แจงให้ทราบถึงลักษณะพิเศษ แล้วทดสอบด้วยรายการ C

กลุ่มที่ 4 ผู้รับการทดลองเรียนรายการ B ชุด X และชุด Y ซึ่งเป็นการเสนอสัญลักษณ์ไม่พร้อมกันและไม่ได้นั้นลักษณะพิเศษ แล้วทดสอบด้วยรายการ C

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยทำนายผลว่า

1. การเรียนของกลุ่มที่ 1 จะใช้จำนวนครั้งในการเรียนสัญลักษณ์น้อยกว่ากลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 ทั้งนี้เพราะกลุ่มที่ 1 มีการเน้นลักษณะพิเศษและเสนอสิ่งเร้าพร้อมกัน จึงน่าจะทำให้เรียนสัญลักษณ์ได้ง่ายกว่า ดังการทดลองของ คอลด์เวลล์และ ฮอลล์ (Caldwell and Hall)¹ อีลินอร์ เจ. กิบสัน (Elenor J. Gibson)²

¹Edward C, Caldwell and Vernon C. Hall, "The Influence of Concept Training on Letter Discrimination," p. 65.

²Elenor J. Gibson, "Perceptual Learning and The Theory of Word Perception," pp. 361-368.

2. การเรียนของกลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี จะใช้จำนวนครั้งในการเรียนสัญลักษณ์น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 3 ปี และ 4 ปี เพราะวากลุ่มตัวอย่างระดับอายุ 5 ปี มีความพร้อมทางร่างกายและสติปัญญามากกว่า¹

จากการทำนายข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นสมมุติฐานของการวิจัยได้ว่า

1. วิธีการสอนโดยเสนอสัญลักษณ์พร้อมกัน และเน้นลักษณะพิเศษของสัญลักษณ์จะให้ผลการเรียนรู้ได้ดีกว่า กล่าวคือ กลุ่มที่ 1 จะเรียนรู้ได้เร็วกว่ากลุ่มที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

2. ผู้รับการทดลองที่มีระดับอายุมากกว่าจะเรียนรู้ได้เร็วกว่า กล่าวคือ

2.1 ผู้รับการทดลองระดับอายุ 5 ปี จะเรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้รับการทดลองระดับอายุ 4 ปี

2.2 ผู้รับการทดลองระดับอายุ 5 ปี จะเรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้รับการทดลองระดับอายุ 3 ปี

2.3 ผู้รับการทดลองระดับอายุ 4 ปี จะเรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้รับการทดลองระดับอายุ 3 ปี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่า การเรียนสัญลักษณ์ที่คล้ายกันโดยใช้วิธีสอนที่เน้นลักษณะพิเศษของสัญลักษณ์ และไม่เน้นลักษณะพิเศษของสัญลักษณ์ วิธีสอนที่เสนอสัญลักษณ์พร้อมกัน และเสนอสัญลักษณ์ไม่พร้อมกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่

2. เพื่อศึกษาว่า การเรียนสัญลักษณ์ที่คล้ายกันในเด็กก่อนวัยเรียนช่วงระดับอายุ 3, 4 และ 5 ปี มีความแตกต่างกันหรือไม่

¹Gertrude H. Hildreth, Readiness for School Beginners,

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

1. ทำให้ทราบว่า การเรียนสัญลักษณ์ที่คล้ายกัน โดยวิธีการสอนแบบใดให้ผลการเรียนรู้ดีที่สุด
2. ทำให้ทราบว่า การเรียนสัญลักษณ์ที่คล้ายกันนี้ให้ผลดีควรเริ่มเรียนในช่วงอายุใด
3. เป็นแนวทางในการจัดทำแบบเรียน และกิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล
4. เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ระดับอายุ 3 ปี หมายถึง เด็กอนุบาลอายุตั้งแต่ 2 ปี 10 เดือน ถึง 3 ปี 2 เดือน
2. ระดับอายุ 4 ปี หมายถึง เด็กอนุบาลอายุตั้งแต่ 3 ปี 10 เดือน ถึง 4 ปี 2 เดือน
3. ระดับอายุ 5 ปี หมายถึง เด็กอนุบาลอายุตั้งแต่ 4 ปี 10 เดือน ถึง 5 ปี 2 เดือน
4. ลักษณะพิเศษ (Distinctive Feature) หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่ทำให้สิ่งเร้าแตกต่างจากสิ่งอื่น และลักษณะนี้จะเห็นได้ชัดถ้ามีสิ่งอื่นมาเปรียบเทียบ
5. จำนวนครั้งที่ใช้ในการเรียนสัญลักษณ์ หมายถึง จำนวนครั้งที่เรียนตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งที่เกิดการเรียนรู้